

Informe anual de l'Observatori per a la Igualtat de la UAB sobre l'aplicació del Protocol per prevenir i actuar contra l'assetjament sexual, l'assetjament per raó de sexe, orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere, i la violència masclista

Sessió Ordinària del Claustre 21 de desembre 2022

1. Introducció

El *Protocol per prevenir i actuar contra l'assetjament sexual, l'assetjament per raó de sexe, orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere, i la violència masclista* va ser aprovat per acord del Consell de Govern el 7 de novembre de 2018. El present informe fa referència al període que va des de la data de l'1 de desembre de 2021 fins el 30 de novembre de 2022. En concret, es recullen les accions realitzades i les principals dades segons els tres objectius fixats a l'article 2 del Protocol i que fan referència a: la prevenció, les pautes d'actuació i les mesures de suport i acompanyament.

Aquest és el Protocol vigent i és per tant el document al que es refereix aquest informe. Tanmateix, cal informar que al llarg d'aquest any 2022 s'ha treballat en un procés de revisió i modificació d'aquest Protocol. A l'abril de 2022 es va constituir un grup de treball amb participació d'alumnat, personal treballador i persones expertes amb l'objectiu de revisar i modificar alguns aspectes del Protocol amb la finalitat de millorar els processos, circuits i actuacions.

Aquesta revisió ha permès actualitzar el marc normatiu (Llei 15/2022, de 12 de juliol, integral per la igualtat de tracte i la no discriminació, Llei 17/2020, de 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, Llei 3/2022, de 24 de febrer, de convivència universitària).

També s'han actualitzat els conceptes que es deriven d'aquest marc normatiu (violència digital, violència obstètrica, i vulneració de drets sexuals i reproductius, violència vicària, violència de segon ordre i la violència econòmica) i s'han introduït els principis de responsabilitat i *non bis in idem*. Així mateix introdueix canvis en els procediments per agilitar el procés i preveu més especificació pel que fa al seguiment de les resolucions, que s'encarrega a l'Observatori per a la Igualtat. Aquesta proposta de revisió del Protocol va ser presentada a la Comissió delegada d'Igualtat i Responsabilitat Social Universitària el 2 de desembre de 2022 i està pendent d'aprovació pel Consell de Govern de la UAB.

2. Mesures preventives

El capítol II del Protocol preveu que la UAB impulsi actuacions de prevenció, informació i sensibilització. Aquestes activitats han continuat i s'han reforçat al llarg de l'any 2022. A continuació es detallen les accions realitzades:

- La **informació** sobre el Protocol es troba disponible a la web de l'Observatori per a la Igualtat de la UAB, accessible al seu torn des de la web home de la UAB. També se n'informa a la pàgina d'accés al Campus Virtual.
- Continua la campanya de **comunicació i difusió** "Responem davant les violències masclistes" a través d'enganxines a les portes interiors dels lavabos, cartells a les aules i a les marquesines.
- S'ha fet una **campanya informativa i de sensibilització** a la Comunitària, amb un Punt Lila a la Fira d'entitats de la UAB (atenció psicològica i punt informatiu).
- També en el marc de la Comunitària i en col·laboració amb la Unitat de Dinamització, s'ha dut a terme la tercera edició del festival musical *Fúria Fest, responem davant les violències masclistes* de grups musicals amb presència femenina i repertori feminista.
- Pel que fa a la **formació** adreçada a l'alumnat s'ha fet formació a estudiants delegades d'igualtat dels centres i sessions informatives i de **sensibilització** per a l'alumnat internacional als *Welcome Days*, a col·lectius de la UAB, a persones delegades i mentores.
- També s'han ofert els següents cursos o tallers amb reconeixement de crèdits adreçats a l'alumnat:
  - *"Violències sexuals i de gènere a la universitat: identificar i acompanyar"*
  - *"Mutilacions Genitals Femenines: identitat, salut i drets humans"*
  - *"Eines per a col·laborar en el Punt Lila de La Comunitària de la UAB"*
- També s'ha ofert formació al personal treballador a través dels següents cursos per a PAS i PDI:
  - *"Prevenció i detecció de situacions de violències sexuals, assetjament sexual, per raó per sexe, gènere i orientació sexual"*
  - *"Estratègies per garantir els drets de les persones LGBTI i contra la discriminació"*
  - *"Comunicació amb perspectiva de gènere i incorporació del llenguatge no sexista"*
- Durant el mes de novembre, s'ha penjat a la Plaça Cívica la reproducció del mural de la il·lustradora Clara Corax contra les violències masclistes.
- Amb motiu del 25 de novembre, *Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones*, s'ha fet l'acte commemoratiu, que ha comptat amb la presentació de les delegades d'igualtat, la lectura del manifest de la Comissió Dones i Ciència i una conferència de la professora Carolina Gala i amb una conferència en els dies previs de l'escriptora i activista feminista Laura Macaya. Aquests actes s'han enregistrat i seran accessibles des del canal de l'Observatori per a la Igualtat.

La major part d'aquestes activitats s'han pogut finançar gràcies al fons 2022 del Pacte d'Estat contra la violència de gènere.

3. Procediment d'actuació en cas de denúncia

El capítol IV del Protocol estableix el procediment d'actuació en cas de denúncia davant les conductes i els àmbits d'aplicació que defineix l'article 3. Concretament, el procediment s'inicia per la denúncia de la persona afectada o de qualsevol persona de la comunitat universitària que hagi tingut coneixement directe o indirecte dels fets que motiven la denúncia. A partir d'aquest moment, la Comissió Tècnica Assessora (CTA) és l'encarregada d'aplicar tot el procediment d'actuació tècnica i especialitzada que recull el Protocol, així com del seguiment de les mesures establertes. En els casos en què hi estigui implicada una persona pertanyent al col·lectiu del PDI o PAS es preveu una coordinació amb la Comissió d'Intervenció i Resolució de Cassos d'Assetjament.

D'acord amb el que estableix el Protocol, el procediment d'actuació en els casos de denúncia s'ha activat cada cop que hi ha hagut una sol·licitud i s'ha aplicat de forma efectiva, avaluant la informació presentada en les sol·licituds.

Concretament, en aquest període, hi ha hagut **quatre sol·licituds** d'activació del Protocol, tot i que dues d'elles s'adrecen contra la mateixa persona, per això s'han tractat **tres expedients**. Dos d'ells fan referència a denúncies d'estudiants dones cap a professors homes, mentre que el tercer fa referència a una denúncia d'homofòbia entre alumnat masculí.

En els casos de denúncies a professors s'han obert expedients disciplinaris per investigar els fets i sancionar-los. Un dels casos s'ha resolt amb una suspensió de feina i sou per a un període de dos anys i mig i apercibiment. En el segon cas la investigació l'expedient encara està obert perquè el procediment està en curs.

Tot i que correspon a un cas iniciat el 2021, cal afegir també un tercer expedient disciplinari a un professor, que s'ha resolt aquest any, en aquest cas la resolució ha estat d'un any de suspensió de funcions.

A més d'aquests expedients disciplinaris, que s'inicien posteriorment a l'informe de la CTA, hi ha hagut l'obertura d'un expedient disciplinari a un professor, sense que hi hagués sol·licitud prèvia d'activació del Protocol, atesa la gravetat dels fets. Aquest darrer cas s'ha resolt amb una suspensió de funcions per a un període de tres anys i apercibiment.

Totes aquestes actuacions han permès sancionar comportaments provats d'assetjament sexual o per raó de sexe per part de professors envers les seves alumnes.

Finalment, el cas d'activació del Protocol per part d'un alumne per denunciar un altre alumne, per conductes i expressions homòfobes, s'han investigat els fets i després de concloure el procés investigador s'ha recomanat l'establiment de mesures correctores acadèmiques i d'adaptació de la docència.

La **reunió anual** de la CTA amb Gerència i amb les persones delegades de prevenció, que preveu el Protocol, s'ha realitzat el 13 de desembre de 2022. En aquesta reunió s'ha

presentant un avenç de les principals dades, s'ha valorat el treball fet i s'ha proposat reforçar la difusió del Protocol entre el PAS.

4. Mesures de suport i acompanyament

El capítol III del Protocol preveu el conjunt de serveis, unitats i recursos dels quals disposa la UAB per tal d'actuar en primera instància davant de situacions de discriminació, assetjament i violències masclistes i lgbti-fòbiques, així com oferir suport i acompanyament a les persones víctimes d'aquestes situacions dins o fora de la Universitat. Específicament:

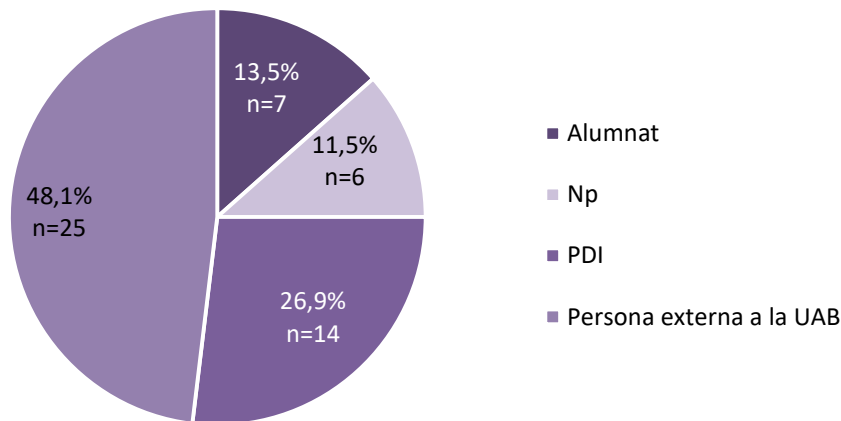
- L'Observatori per a la Igualtat de la UAB ofereix la primera acollida on s'informa del procediment de denúncia i dels recursos d'atenció, suport i acompanyament disponibles.
- Les persones en situació de violències sexuals o de gènere disposen del servei d'atenció psicològica especialitzada de la Unitat Psicogènere del Servei de Psicologia i Logopèdia de la Facultat de Psicologia.
- Es continua amb la coordinació en el seguiment de casos entre el Servei de Salut i la Unitat Psicogènere, així com amb el Servei de seguretat, en els casos en que ha estat necessari.
- Mantenim una base de dades comuna de les incidències registrades, així com de les demandes d'activació del procediment de denúncia que preveu el Protocol, que reuneix els casos atesos per l'Observatori per a la Igualtat, per Psicogènere o bé que s'han adreçat directament al Registre General.
- La UAB ofereix una convocatòria pròpia d'ajuts a l'estudi per a persones víctimes de violència per raó de gènere.

5. Balanç de casos atesos

En el període que cobreix aquest informe (1 de desembre de 2021 a 30 de novembre de 2022), s'han atès i acompanyat **52 casos** de discriminació, assetjament o violències masclistes i lgbti-fòbiques que s'han viscut dins o fora de la UAB. D'aquests 52 casos, 33 s'han adreçat en primer lloc a l'Observatori per a la Igualtat, mentre que 19 s'han adreçat a Psicogènere. Dels 52 casos registrats de persones ateses, 47 corresponen a dones, 4 a homes i 1 a una persona no binària.

A continuació, es detallen gràficament les dades segons el col·lectiu que ha exercit o ha patit l'agressió o la situació de discriminació, així com el tipus d'agressió o discriminació viscuda.

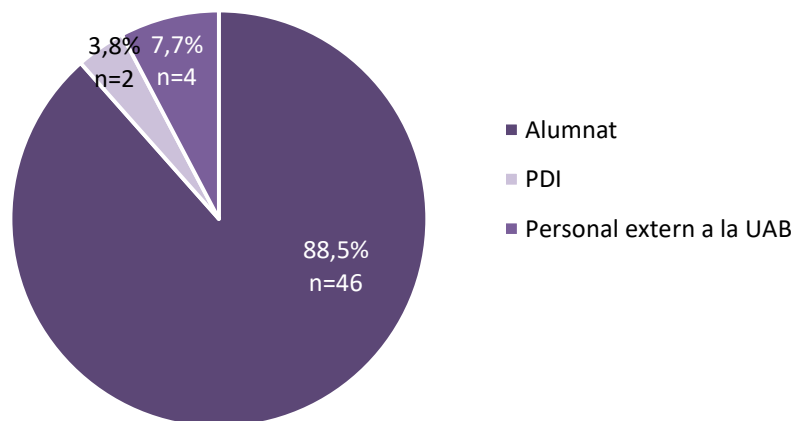
Gràfic 1. Distribució dels casos registrats segons el col·lectiu al qual pertany la persona que ha exercit l'agressió o la situació de la discriminació

Font: Elaborat per l'Observatori per a la Igualtat a partir de la informació registrada per l'atenció i acompanyament en les situacions de discriminació, assetjament i violències masclistes, i LGBTI-fòbiques, durant el període d'1 de desembre de 2021 a 30 de novembre de 2022.

Nota: Dels 52 casos, 43 són homes, 3 són dones i 6 no és pertinent perquè fan referència a assessorament o a algun tipus de petició vinculada amb el protocol de canvi del nom legal al nom sentit.

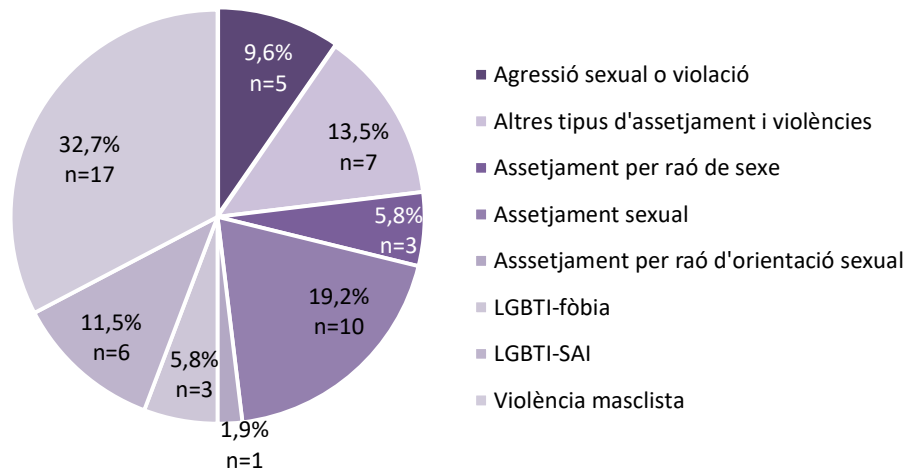
Gràfic 2. Distribució dels casos registrats segons el col·lectiu al qual pertany la persona que ha patit l'agressió o la situació de la discriminació

Font: Elaborat per l'Observatori per a la Igualtat a partir de la informació registrada per l'atenció i acompanyament en les situacions de discriminació, assetjament i violències masclistes, i LGBTI-fòbiques, durant el període d'1 de desembre de 2021 a 30 de novembre de 2022.

Nota: Dels 52 casos, 47 són dones, 4 són homes i 1 no binari.

Gràfic 3. Distribució dels casos registrats segons el tipus d'agressió o la situació de la discriminació viscuda

Font: Elaborat per l'Observatori per a la Igualtat a partir de la informació registrada per l'atenció i acompanyament en les situacions de discriminació, assetjament i violències masclistes, i LGBTI-fòbiques, durant el període d'1 de desembre de 2021 a 30 de novembre de 2022.

Nota: Els 6 casos de LGBTI-SAI fan referència a assessorament o a algun tipus de petició vinculada amb el protocol de canvi del nom legal al nom sentit

Com a **conclusió** d'aquest informe destaquem un major nombre total de casos atesos respecte els anys anteriors, després del descens de casos atesos que s'havia produït en el període de la pandèmia de Covid-19. Pel que fa a les sol·licituds d'activació del Protocol la xifra de quatre es manté estable respecte als anys anteriors, però cal destacar el fet que aquest any hi hagi hagut casos que han donat lloc a expedients disciplinaris contra professors com a resultat de les denúncies.

Veiem també com el col·lectiu femení continua sent clarament el majoritari entre les persones que han patit les situacions de violència i que es tracta principalment d'alumnat, mentre que el col·lectiu masculí continua sent clarament majoritari pel que fa a les persones que han exercit aquestes violències. Finalment cal destacar com a novetat, respecte a anys anteriors, l'aflorament de més casos d'assetjament per raó d'orientació sexual i de LGBTI-fòbia, que probablement haviem existit també amb anterioritat, però que no haviem estat comunicats i per tant no haviem estat atesos en el context de la UAB.